

Koert Debeuf Heeft Egypte een nieuwe Moebarak?

De monsterscore van Sisi kennen we enkel in dictaturen waar de verkiezingen als schaamlapje dienen

Koert Debeuf is vertegenwoordiger van de Europese liberalen (ALDE) in Cairo.

De resultaten van de presidentsverkiezingen in Egypte zijn nog niet officieel. Toch wijzen de voorlopige cijfers allemaal in dezelfde richting: voormalig legerleider Abdel Fattah al-Sisi zou 92 procent van de stemmen halen. Zijn tegenkandidaat Hamdeen Sabahi zou niet verder komen dan 3,5 procent, terwijl 4,5 procent van de stemmen ongeldig zou zijn. De monsterscore van Sisi is een uitslag die we enkel kennen in dictaturen waar de verkiezingen als schaamlapje dienen. Of niet?

Niemand in Egypte stelt de uitslag in vraag. De Egyptische regering had ook voor de eerste keer aan de Europese Unie gevraagd om een uitgebreide missie van verkiezingswaarnemers te sturen. De reden is eenvoudig: voor het eerst was de Egyptische overheid ervan overtuigd dat prutsen aan de uitslagen niet nodig zou zijn. Geen enkele serieuze politicus wou zich wagen in de verkiezingsstrijd omdat iedereen beseftte dat de populariteit van Sisi te groot was. De uitslag van Sabahi, die het dan toch probeerde, bewijst dat die andere politici gelijk hadden.

Waar komt die Sisi-manie vandaan? Eerst en vooral was Sisi natuurlijk de man die president Mohamed Morsi afzette nadat vele miljoenen mensen drie dagen lang op straat kwamen om Morsi's ontslag te eisen. De haat van vele Egyptenaren ten aanzien van de Moslimbroederschap was en is nog steeds enorm. Veel mensen zijn ervan overtuigd dat Morsi en de zijnen een verborgen agenda volgden die niet Egyptisch was. Dat ze de samenleving onderverdeelde in goede en slechte moslims en op termijn Egypte zouden dwingen hun interpretatie van Islam te volgen.

De tweede reden voor Sisi's populariteit is het feit dat hij de chef van het leger is. Het ver-

trouwen in het leger is groot. Samen met de piramides is het leger een van de weinige zaken waar Egyptenaren nog trots op zijn. Maar belangrijker is het feit dat het leger in het Egypte van vandaag het enige overblijvende instituut is dat nog werkt. In de puinhoop die Mubarak na dertig jaar presidentschap heeft achtergelaten, functioneert niets meer en verdrinkt alles in corruptie. Het leger heeft het imago dat het als enige daarboven staat en dat als het iets doet, dat ook goed doet.

De derde reden is de revolutie-moeheid van het Egyptische volk. Na drie jaar protesten en chaos snakken mensen naar stabiliteit. Het toerisme is teruggevallen tot een fractie van wat het was voor de revolutie. Wie vandaag de piramides of Luxor bezoekt, ziet de lege sites en de ontredde mensen die al drie jaar zonder inkomten zitten. De aanslagen door extremisten in de Sinaï maar ook in Cairo maken dat alleen maar erger. Mensen willen niets liever dan een sterke hand die een einde stelt aan deze onveiligheid

en onzekerheid. En niemand is daarvoor meer geschikt dan Sisi.

Applausmachine

Het grote probleem is evenwel dat de meeste Egyptenaren over deze analyse geen kritiek dulden. De media hebben op schaamteloze wijze informatie vervangen door propaganda. Ze drevden de bestaande polarisatie tussen voor- en tegenstanders van de Moslimbroeders zodanig op de spits dat een vraagteken plaatsnemt bij het discours gelijk werd gesteld aan het verdedigen van terroristen. Met platte veralgemeningen en beschuldigingen werd de waarheid elke dag zonder verpinken aan de kant geschoven. De media waren de applausmachine van de regering, zelfs wanneer die revolutionairen van het eerste uur als Ahmed Maher of Alaa Abdel Fattah in de gevangenis stopte.

Kortom, het parfum van de dictatuur hangt ontgensprekelijk boven deze verkiezingen. Velen spreken dan ook al van het einde van de

● **Presidentskandidaat Sisi begroet zijn supporters terwijl hij naar het stemkantoor wandelt.**

© AMR DALSH / REUTERS

revolutie en de terugkeer van het Moebarak-regime. Het discours van Sisi laat bovendien weinig aan de verbeelding over. Hij zegt zonder blikken of blozen dat onder zijn presidentschap er geen sprake zal zijn van de Moslimbroeders, dat protesten verboden zullen blijven, dat iedereen veel inspanningen zal moeten doen en dat Egypte in feite nog niet klaar is voor democratie. Zijn inspiratie lijkt recht uit het Kremlin te komen.

Toch durf ik te betwijfelen of de Egyptenaren even enthousiast zullen blijven. Wanneer blijkt dat ook Sisi de economie niet kan doen verrijzen, dat hij de veiligheid niet onder controle krijgt, het energieprobleem niet kan oplossen en de corruptie niet kan doen afnemen, zal de hoerastemming snel plaatsmaken voor ontgoocheling. En als het Egyptische volk één iets heeft geleerd de voorbije drie jaar, dan is het dat ze een president kunnen afzetten, als ze dat echt willen. Egypte zal daarom een terugkeer naar de tijd van Moebarak niet toelaten. En voor we het weten, staat het Tahrirplein opnieuw vol.

Mensen willen niets liever dan een sterke hand die een einde stelt aan deze onzekerheid. En niemand is daarvoor meer geschikt dan Sisi

Brief van de dag

Reageren?
lezers@demorgen.be

Verhoog de taksen op tabaksproducten

Vandaag is het de werelddag zonder tabak, een initiatief van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). Het officiële thema is 'taxatie'. Erg toepasselijk voor ons land. België doet exact het omgekeerde van wat het zou moeten doen: met zijn lage prijzen voor sigaretten en roltabak lokt het toeristen van buurlanden. Onze prijzen voor roltabak zijn 40 procent goedkoper dan in Nederland, meer dan 100 procent goedkoper dan in Frankrijk en meer dan 200 procent goedkoper dan in Engeland. Adinkerke lokt Britse klanten, Wervik, Menen en Moeskroen Franse klanten en Baarle-Hertog en Maasmechelen Nederlandse klanten.

Speciale winkels werden er ingericht voor de buurlanders, die ze 24 uur op 24 bedienen. Emmers roltabak in grote hoeveelheden vliegen de deur uit. De verkoop van roltabak in België breekt alle records. Voor het eerst werd in 2013 voor meer dan 10.000 ton roltabak verkocht, goed voor 15 miljard (gerolde) sigaretten die op termijn 15.000 doden gaan veroorzaken. De lage prijzen bevorderen de

verkoop in eigen land en zetten de prijzen in onze buurlanden onder druk.

In Nederland verklaart minister-president Rutte dat de prijzen niet kunnen verhoogd worden, omdat vele Nederlanders zich gaan bevoorraden in België. Frankrijk wil zijn prijzen verhogen, maar is afwachting omdat te veel Fransen hun aankopen doen in het buitenland. In het zuiden van Engeland is het grootste probleem voor de tabaksbestrijding de aanvoer van goedkope roltabak vanuit België.

En wat doet onze regering of de minister van Financiën in eigen land? Niets! Vragen van organisaties voor tabaksbestrijding worden niet beantwoord en enkel kleine, inefficiënte prijsverhogingen van tien of twintig cent per pakje werden de laatste jaren doorgevoerd.

Rookstopondersteuning

De verkiezingen zijn pas achter de rug. Nu het vandaag de werelddag zonder tabak van de WGO is, lijkt enige bezinning ons nodig.

Een substantiële verhoging van de tabaksaccijnzen is de meest efficiënte maatregel om het tabaksgebruik te verminderen. Deze stelling wordt onder-

schreven door de WGO en door de Wereldbank. Een prijsstijging van tien procent vermindert de tabaksconsumptie in ontwikkelde landen als België met zo'n vier procent en is de beste maatregel om het roken bij jongeren te ontraden.

Onderstaande organisaties vragen nog dit jaar een drastische aanpassing van onze taxatiepolitiek op tabaksproducten. In de loop van de volgende legislatuur vragen wij een verdubbeling van de prijs van roltabak en een verhoging van de prijs van sigaretten met vijftig procent. Wij vragen ook dat een deel van de meeropbrengst van de accijnsverhoging gebruikt wordt voor het gratis beschikbaar maken van rookstopondersteuning voor de meest kwetsbare groepen rokers. Zij zijn de grootste roltabakrokers en zullen door een prijsverhoging sterk getroffen worden. Maar we gaan er vanuit dat deze groepen evenveel recht hebben op goede kansen en stimulansen op een gezonde levensstijl. Een toegankelijk en financieel haalbaar rookstopaanbod verlaagt de drempels die zij ervaren bij het stoppen in grote mate. Ten slotte vragen wij om vanaf begin 2015 de waarschuwingfoto's en het nummer van Tabakstop te verplichten op de verpakkingen van roltabak.

Luk Joossens (Stichting tegen Kanker), Stefaan Hendrickx (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie), Hedwig Verhaeghe (Vlaamse Liga tegen Kanker), Michel Wouters (Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding), Pierre Bizez (Observatoire de la Santé du Hainaut), Maryse Wanlin (Fonds des Affections Respiratoires) in naam van de 'Nationale Coalitie tegen Tabak'

De volgende organisaties ondersteunen deze eisen: Test-Aankoop, Gezinsbond, Christelijke Mutualiteiten, Landsbond van Liberale Mutualiteiten, Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen, Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen, Nationaal Verbond Socialistische Mutualiteiten, Interuniversitaire Stuurgroep Tabakologie (UAntwerpen, UGent, KU Leuven, Vrije Universiteit Brussel, VROG, Stichting tegen Kanker), AXON (kwaliteit in kinesitherapie), Belgische Vereniging voor Pneumologie, Belgisch Cardiologisch Liga, Domus Medica vereniging van Vlaamse huisartsen en kringen, Forum Vlaamse Longartsen, Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie, Vlaamse Logo's, Verbond der Vlaamse Tandartsen, Algemene Pharmaceutische Bond, Vlaams Apothekersnetwerk, Vlaamse Organisatie van Vroedvrouwen, Zorgnet Vlaanderen, le Fonds des Affections Respiratoires, la Société Scientifique de Médecine Générale, l'Observatoire de Santé du Hainaut, Arbeitsgemeinschaft für Suchtvorbeugung und Lebensbewältigung (ASL)

Marc Hooghe Extreem rechts zal blijven

Vlaams Belang heeft nieuwe communicatiestrategie nodig om te overleven in de 21ste eeuw

Marc Hooghe is hoogleraar politieke wetenschappen aan de KU Leuven.

Het Vlaams Belang is dan toch een politieke partij zoals alle andere. Decennialang is die partij erin geslaagd om, tenminste naar buiten toe, een schijn van eenheid op te houden. Woelige partijcongressen, betwiste verkiezingen voor een nieuwe voorzitter, een openlijke fractiestrijd: bij andere politieke partijen wordt dat soort interne machtsstrijd meestal uitgevochten voor het oog van de camera's. Het Vlaams Belang heeft dat soort interne twisten tot nu toe relatief goed kunnen verbergen, met uitzondering dan van de saga rond Frank Vanhecke.

Het is daarom des te opmerkelijker dat de partij nu net zoals alle andere politieke partijen reageert op haar zware verkiezingsnederlaag van afgelopen zondag. De partijleider die tot voor kort bejubeld werd, krijgt vakkundig messen in de rug gepland van alle trouwe partijkameraden, en zal moeten opstappen.

In de media verdringen de mandatarissen zich om te verklaren dat het tijd wordt voor een nieuwe generatie en dat de partij zich dringend moet bezinnen over haar profiel en communicatie. Het is het normale ritueel dat je aantreft bij elke politieke partij die gedecimeerd werd door de kiezer.

Een achteruitgang van 15 naar 6 procent van de stemmen is inderdaad ongehoord, en het is moeilijk ons voor te stellen dat het nauwelijks een decennium geleden is dat een kwart van alle Vlamingen een voorkeur uitsprak voor die partij. Dat enorme pak kiezers heeft nu blijkbaar een efficiënter kanaal gevonden om uiting te geven aan hun ongenoegen. Sic transit gloria mundi – zo vergaat de politieke roem nu eenmaal bijzonder snel.

Het zou echter een vergissing zijn te denken dat het Vlaams Belang nu samen met de Lijst Dedecker definitief kan weggezet worden als een marginaal fenomeen. Ten eerste gaat het hier om misnoegde kiezers, en die zijn per definitie moeilijk tevreden te stellen. Als de N-VA er niet in slaagt de belofte verandering snel door te voeren, dan zullen de nieuwe kiezers ook daar snel weer afhaken. Maar ten tweede zien we dat extreem rechts elders in Europa de wind in de zeilen heeft.

In Frankrijk is het Front National voor het eerst in de geschiedenis de grootste partij geworden, met een kwart van de stemmen. In de noordelijke departementen weet Marine Le Pen zelfs één derde van de kiezers naar haar partij te lokken.

De voedingsbodem voor extreem rechts blijft dus zeer duidelijk aanwezig, en uit eerder onderzoek kunnen we perfect voorspellen wanneer extreem rechts het goed doet. Aanhoudende economische onzekerheid, werkloosheid, toenemende diversiteit en allerlei schandalen bij de overheid zijn telkens koren op de molen van die

partijen. Hoewel we nu een pril economisch herstel zien, kunnen we ervan uitgaan dat ook in de toekomst heel veel mensen geconfronteerd zullen worden met onzekerheid over hun job. En we weten eveneens dat onze samenleving er in de toekomst een stuk kleurrijker zal uitzien dan mensen als Filip Dewinter zouden willen.

Er zijn twee grote verschillen tussen de situatie in Frankrijk en die in Vlaanderen. Ten eerste is Marine Le Pen geslaagd in haar grote ambitie, namelijk om van het Front National een 'normale' partij te maken. Ze wordt uitgenodigd op televisie, wordt daarbij met de nodige égards behandeld en mag over alles en nog wat haar mening geven. Ook voor extreem rechts geldt dat perceptie en communicatie tegenwoordig alles bepalen. Marine Le Pen blijkt meesterlijk in staat om de media rond haar vinger te winden, net zoals sommige andere grote stemmentrekkers dat bij ons doen.

Erfopvolging

In vergelijking daarmee is de communicatiestrategie van het Vlaams Belang niet anders dan archaïsch te noemen. Het grote probleem voor extreemrechtse partijen is dat ze meestal erg autoritair geleid worden, en dat het daarom bijzonder moeilijk is om intern vernieuwing in het apparaat te brengen. Het Front National heeft dat opgelost door een middeleeuws systeem van erfopvolging, waardoor een nieuwe, meer communicatieve generatie aan de macht kon komen die niet meer voortdurend verwijst naar de Tweede Wereldoorlog. Het tweede element is uiteraard de sterkte van democratisch rechts. De rechtse partijen in Frankrijk gaan ten onder aan corruptie en interne vetes, terwijl de N-VA er hier in geslaagd is alle conservatieve krachten te hergroeperen. Ook dat is echter geen formule die tot in de eeuwigheid zal blijven duren.

De voedingsbodem voor het Vlaams Belang zal dus blijven bestaan, omdat een deel van de bevolking op een negatieve manier zal blijven reageren op de gevolgen van een economische en culturele globalisering. Wat betreft communicatie is het Belang echter nog altijd een partij van de vorige eeuw en de partijtop staat voor de schier onmogelijke opdracht dat roer op korte tijd om te gooien.

Het zou een vergissing zijn te denken dat het Vlaams Belang nu samen met de Lijst Dedecker definitief kan weggezet worden als een marginaal fenomeen

● Terwijl voorheen relletjes bij het Vlaams Belang altijd binnenskamers bleven, is Gerolf Annemans nu het mikpunt van kritiek bij zijn partijgenoten. © JONAS ROOSENS / BELGA

Lezersbrieven

Reageren?
lezers@demorgen.be

Mission impossible voor De Wever?

Koning Filip heeft Bart De Wever belast met een informatieopdracht. Wordt het een Mission Impossible voor De Wever? Volgens Vlaamsgezind politcoloog Bart Maddens (KUL) heeft de N-VA nu al de regeringsvorming verloren. "Om de kiezers niet al te veel te choqueren, laten de kopstukken van de Belgische tripartite De Wever enkele rondjes informeren, waarna ze hem en de N-VA voor vijf jaar de woestijn insturen". Bij dit scenario schuilt echter een groot gevaar. Het is onmiskenbaar zo dat in Vlaanderen een politieke onderstroom richting zelfstandigheid steeds sterker wordt en duidelijk afwijkt van de Belgische bovenstroom. Deze Vlaamse

onderstroom blijven negeren zou het land kunnen meetrekken in een uitputtingsslag met alleen maar verliezers. Als 80 procent van het BBP en de Belgische uitvoer door Vlaanderen gerealiseerd wordt, en Vlaanderen jaarlijks miljarden euro's solidariteit uitdeelt, moet de Belgische tripartite goed oppassen dat haar Vlaamse kip met gouden eieren niet verstikt wordt door een impotente Franstalige haan.

André Vanhaeren, Genk

Heeft N-VA de verkiezingen gewonnen?

De teelring is geworpen. Ondanks dat de N-VA mathematisch de verkiezingen heeft gewonnen – ze zijn wat men ook moge beweren de grootste partij in Vlaanderen – toch

stipuleren de verliezers en hun aanhang eensgezind dat tweedeerde van de Vlamingen tegen de N-VA stemde. Ook een mathematische realiteit, natuurlijk, maar wel een totaal andere werkelijkheid. Die tweedeerde is ideologisch hopeloos verdeeld, niet enkel partijgevijs, ook van uiterst rechts tot uiterst links en alles daartussenin.

Chris Denys, via de website

N-VA en Vlaams Belang

Yves Desmet was op verkiezingsdag behoorlijk opgetogen over het feit dat het Vlaams Belang gereduceerd was tot een irrelevante partij. Ik vermoed dat er velen identieke gevoelens koesteren. Toch een kleine bedenking. De voormalige VB-stemmers zitten nu voor een

groot stuk bij de N-VA en zijn plots een democratische speler geworden. Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat die kiezers allemaal het democratische en/of tolerantie licht gezien hebben en velen hebben waarschijnlijk voor een stuk opportunistisch gestemd. Ik betwijfel sterk of dat uit democratisch oogpunt een verbetering is.

Een Vlaams Belang van 10 à 12 procent en dus stemmen van mensen die geen zinvolle inbreng hebben in het democratisch debat vastzetten in een cordon sanitaire is misschien zo slecht nog niet. Kortom, het is niet omdat het Vlaams Belang gedecimeerd is, dat zijn voormalige stemmers democratisch zijn geworden. Het wordt hoe dan ook interessant om zien hoe de N-VA daarmee zal omgaan.

Pieter Devlaminck, Wondegem

